

Handläggare
Erik Nordstrand
Telefon: 08-50825204

Till
Socialnämnden
2025-03-17

Revisionsrapport - Socialtjänstens insatser för barn och unga i riskzon för kriminalitet

Yttrande över rapport från revisionskontoret, dnr RVK 2023/105

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Revisionsrapporten granskar socialtjänstens arbete med att identifiera, stödja och ge insatser till barn och unga i riskzon för kriminalitet. Rapporten konstaterar att socialtjänsten arbetar i enlighet med lagstiftning och stadens riktlinjer, men identifierar förbättringsområden såsom bristfällig dokumentation, otillräcklig uppföljning av insatser och hög personalomsättning.

Revisorerna rekommenderar att socialnämnden ökar användningen av bedömningsinstrument, utvecklar systematisk uppföljning av insatser samt stödjer stadsdelsnämnderna i utbildning och implementering av bedömningsinstrument. Förvaltningen planerar att stärka användningen av bedömningsinstrument genom fortsatta utbildningsinsatser och en utbildning i implementering.

Inom ramen för framtidens socialtjänst och en kunskapsbaserad socialtjänst pågår flera insatser, såsom utbildning, handledning samt spridning av information och stödmaterial om individbaserad systematisk uppföljning. Resultaten analyseras och används för att vidareutveckla en kunskapsbaserad socialtjänst.

Bakgrund

Revisorsgrupp 1 har skickat *Revisionsrapport – Socialtjänstens insatser för barn och unga i riskzon för kriminalitet* på remiss. Kommunstyrelsen, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och socialnämnden är remissinstanser.

Ärendet

Revisionsrapporten granskar hur socialtjänsten arbetar för att identifiera, stödja och ge insatser till barn och unga i riskzonen för kriminalitet. Granskningen omfattar socialnämnden, kommunstyrelsen, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och Skärholmens stadsdelsnämnd. Fokus ligger på åldersgruppen 8–18 år. Syftet är att bedöma om arbetet följer gällande lagstiftning och kommunfullmäktiges riktlinjer.

Enligt revisionsrapporten genomför socialtjänsten sitt arbete i linje med gällande lagstiftning och stadens styrning. Samverkan mellan polis, skola och socialtjänst har stärkts genom exempelvis samarbetsmodellen SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid). Det finns lokala åtgärdsplaner baserade på brottsstatistik och riskbedömningar, de granskade stadsdelsnämnderna saknar tillräcklig representation från verksamheterna vid framtagning av planerna.

När det gäller tidig upptäckt av barn och unga i riskzon framkommer att antalet orosanmälningar har mer än fördubblats mellan 2014 och 2023, med polis, skola och sjukvård som största uppgiftslämnare. Orosanmälningar från vissa aktörer, särskilt polisen, kan vara bristfälliga i innehåll, vilket försvårar tillförlitliga bedömningar. Det finns goda exempel på samverkan till exempel Islandsmodellen¹.

Revisorerna har också granskat vilka insatser som erbjuds och vilka beslutsstöd som används. Flera rekommenderade insatser, inklusive familjebehandling och stöd till brottsutsatta unga används. Dock saknas en samlad överblick över vilka insatser som används i staden. Det finns också en variation mellan stadsdelsnämnderna gällande vilka insatser som används och hur de följs upp.

När det gäller strukturerade bedömningsinstrument framkommer följande. Bedömningsinstrument som EARL (Early Assessment Risk List) och SAVRY (Structured Assessment of Violence Risk in Youth) används för att identifiera risk- och skyddsfaktorer, men användningen är begränsad. Endast en del av socialsekreterarna är utbildade i bedömningsinstrumenten och flera av stadsdelsnämnderna måste själva köpa in utbildningsplatser. Bedömningsinstrumenten uppskattas av de som använder dem men flera medarbetare behöver utbildas för att täcka behoven.

---

¹ Islandsmodellen är ett samarbete mellan socialtjänsten och polisen som snabbt och effektivt hanterar våld i nära relationer där barn är inblandade. Modellen innebär att när polisen larmas till en våldsamt situation där barn finns i hushållet kopplas socialtjänsten in omedelbart – oavsett tid på dygnet. Socialtjänsten åker då dit direkt. På så sätt kan båda myndigheterna samarbeta för att ge rätt stöd till de inblandade.

Vidare framkommer det i granskningen att dokumentation av handläggning och uppföljning behöver förbättras. Genomförandeplaner för insatser saknas ibland, vilket försvårar systematisk uppföljning. Individbaserade uppföljningar är begränsade, vilket gör det svårt att bedöma om insatserna uppnår önskad effekt. En försvårande omständighet är personal och resurser. Av revisionsrapporten framgår att hög personalomsättning är ett stort problem, särskilt i Skärholmen, där personalomsättningen 2023 var 31,9 procent. Det påverkar kontinuiteten och möjligheten att bygga upp erfarenhet inom organisationen. Personalbristen och i viss mån ekonomiska resurser begränsar även möjligheten att utöka kunskapsspridning och utbildning för socialsekreterare.

Revisorsgrupp 1 ger följande rekommendationer till socialnämnden:

- Öka användningen av bedömningsinstrument för att identifiera barn och unga i riskzon, i linje med Socialstyrelsens kunskapsstöd
- Utveckla individbaserad systematisk uppföljning för att säkerställa att insatser ger önskad effekt
- Stödja stadsdelsnämnderna i deras arbete med utbildning och implementering av bedömningsinstrument.

Revisorsgrupp 1 ger följande rekommendationer till granskade stadsdelsnämnder:

- Säkerställ att strukturerade bedömningsinstrument används vid behov.
- Upprätta genomförandeplaner för alla insatser enligt stadens riktlinjer.
- Genomför individbaserad uppföljning för att utvärdera insatsernas resultat.
- Prioritera insatser för att minska personalomsättningen och öka kontinuiteten.

Den sammanfattande bedömningen är att socialtjänsten arbetar i linje med gällande lagstiftning och styrande dokument men har flera förbättringsområden, särskilt gällande användning av strukturerade bedömningsinstrument, uppföljning av insatser och hanteringen av personalomsättningen. Samverkan med andra aktörer som polis och skola fungerar väl men kan förstärkas ytterligare, särskilt med hälso- och sjukvården.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 12 mars 2025. Funktionshinderrådet har getts möjlighet att behandla ärendet den 13 mars 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på att revisionsrapporten bekräftar att socialtjänsten i staden genomför sitt arbete enligt gällande lagstiftning och styrande dokument.

I den sammanfattande bedömningen har revisorerna lyft fram förbättringsområden, särskilt gällande användning av strukturerade bedömningsinstrument, uppföljning av insatser och hanteringen av personalomsättningen. Samverkan med andra aktörer som polis och skola fungerar väl men kan förstärkas ytterligare, särskilt med hälso- och sjukvården.

År 2010 beslutade kommunstyrelsen att bedömningsinstrumentet SAVRY ska användas i staden. Det finns också inskrivet i stadens riktlinjer för handläggning och dokumentation av ärenden gällande barn och unga inom individ- och familjeomsorgen. I den kommande revideringen av dessa riktlinjer kommer även EARL att skrivas in som ett ska-krav.

Förvaltningen genomför återkommande årliga utbildningssatsningar i bedömningsinstrumenten EARL och SAVRY. Även under innevarande år kommer förvaltningen utifrån medel för arbetet med unga lagöverträdare, att utbilda socialsekreterare och chefer i dessa bedömningsinstrument. Som ett led i att öka användningen av bedömningsinstrumenten kommer förvaltningen föra dialog med cheferna inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården i syfte att stärka implementeringen och ge metodstöd för att öka användningen av bedömningsinstrumenten.

För år 2025 har förvaltningen sökt stadsbidrag för att finansiera utbildning för chefer och nyckelpersoner i implementering av bedömningsinstrument. Preliminärt kommer beslut meddelas från Socialstyrelsen i mars om staden beviljas sökta medel för detta ändamål. Förvaltningen kommer att genomföra denna utbildning under förutsättning att sökt statsbidrag beviljas.

I arbetet om framtidens socialtjänst och en kunskapsbaserad socialtjänst finns flera aktiviteter till exempel att erbjuda utbildning och handledning samt sprida information och stödmaterial om individbaserad systematisk uppföljning. Resultatet av detta ska analyseras och ingå i förbättringsarbetet gällande en kunskapsbaserad socialtjänst.

Sedan 2015 arbetar staden med en handlingsplan i syfte att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare. Under 2023 reviderades den och heter idag Stockholms stads handlingsplan för en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten. Handlingsplanen innehåller fyra fokusområden med prioriterade punkter. Arbetet med handlingsplanen ska integreras i det

systematiska kvalitets- och arbetsmiljöarbetet och bidra till satsningar där behoven är som störst. Utöver att nämnder själva planerar för åtgärder för att uppnå en god arbetsmiljö genomförs även stadsövergripande aktiviteter årligen. Socialförvaltningen och äldreförvaltningen ansvarar för genomförandet och uppföljningen av de stadsövergripande aktiviteterna.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Revisionsrapport - Socialtjänstens insatser för barn och unga i riskzon för kriminalitet

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2025-03-07
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-03-06